

PERIODYK

Panorama Kikoła

KWARTALNIK GMINY KIKÓŁ

www.kikol.pl

LISTOPAD 2013

EKOLOGIA: Segregujemy odpady komunalne i je oddajemy
strona 3

LUDZIE: Dzieje Odlewni Żeliwa w Kikole
strona 8

NASZE INWESTYCJE

**Budujemy,
remontujemy,
zmieniamy
na lepsze**

W odpowiedzi na potrzeby mieszkańców w Gminie Kikół przeprowadzono kolejne inwestycje. Zespół Szkół w Kikole oraz Szkoła Podstawowa w Cieluchowie od 1 września są przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Dzięki dofinansowaniu z Państwowego Funduszu Rehabilita-

cji Osób Niepełnosprawnych w obu placówkach wybudowano podjazdy, a w ZS w Kikole przystosowano również toalety. Swoją rolę całkowicie zmieniła świetlica w Trutowie, wymieniono pokrycie dachowe i przeprowadzono remonty w szkole w Zajeździu.

Ponadto, zmodernizowano szereg gminnych dróg, np. Moszczonno-Zajeździe, Lubin-Wola czy w takich miejscowościach jak: Konotopie, Jarcechowo, Hornówek, Kikół, Kikół-Wieś, Lubin, Sumin oraz Moszczonno. Zakończono budowę chodnika w miejscowości Wola, wybudowano

też odcinek chodnika na ulicy Kasztelańskiej i na tym nie koniec, bo układanie płyt chodnikowych rozpoczęto także na ulicy Janusza z Kikoła czy ulicy Polnej. Pozyskane w 2013 roku środki zewnętrzne wynoszą łącznie 600 000,00 zł. **➔ Więcej na temat inwestycji w gminie na stronach 4-6**

By ułatwić dostęp do edukacji

Gmina Kikół przeznaczy 142 tysiące złotych na stypendia, wyda 88 „Wyprawek szkolnych”, zapewnia dojazdy do szkół 333 uczniom

Comiesięczne stypendia przyznawane w ramach pomocy socjalnej, rządowy program refundacji zakupionych podręczników oraz organizacja dowozu do szkół - to działania, które mają pomóc uczniom z Gminy Kikół.

Wójt przyznał stypendia

W ramach pomocy socjalnej dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych zamieszkałych na terenie naszej gminy będą wypłacone stypendia szkolne. Wpłynęło 186 wniosków i w wyniku postępowania wójt Gminy Kikół wydał 182 decyzje przyznania świadczenia stypendialnego. Pieniądze mają zrefundować zakup artykułów na cele edukacyjne takie jak: podręczniki, przybory szkolne, wyjazdy edukacyjne, komputery, biurka, odzież sportową. Stypendia

otrzyma 346 uczniów, w tym 184 ze szkół podstawowych, 77 z gimnazjum i 85 ze szkół ponadgimnazjalnych. Wysokość świadczenia to 100, 110 lub 120 zł na jednego ucznia miesięcznie, w zależności od dochodu w rodzinie. W grudniu będzie wypłacona pierwsza część świadczenia za miesiące wrzesień-grudzień. Gmina Kikół z tego tytułu wypłaci ponad 142 tysiące zł.

Wyprawka szkolna 2013

Innym świadczeniem, które ma pomóc uczniom, jest rządowy program „Wyprawka szkolna”. W tym roku szkolnym zwrot za zakupione podręczniki otrzyma 88 uczniów ze wszystkich szkół, działających na terenie naszej gminy. Decyzję o przyznaniu świadczenia podejmuje dyrektor szkoły, do której uczęszcza uczeń. Następnie decyzje przekazywane są do wójta Gminy

Kikół, który w oparciu o otrzymane listy, dokonuje zwrotu poniesionych kosztów. W tym roku są to kwoty nieprzekraczające wysokości: 225 zł - dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej, 325 zł - dla uczniów klas V, 445 zł - dla uczniów klas II szkół ponadgimnazjalnych. Zwrot poniesionych kosztów na zakup podręczników nastąpi w kasie Urzędu Gminy w Kikole.

Dowóz uczniów do szkół

W tym roku szkolnym dowozy uczniów do szkół realizowane są przez autobus gminny, który obsługuje dowóz i odwóz uczniów do Szkoły Podstawowej w Woli, a także częściowo dowóz i odwóz uczniów Publicznego Gimnazjum w Kikole, Szkoły Podstawowej w Kikole i Szkoły Podstawowej w Zajeziorku. Pozostałe przewozy realizuje Kujawsko-Pomorski Transport Samochodowy

Fot. Archiwum

Wypłacane przez gminę stypendia szkolne czy rządowy program „Wyprawka szkolna” umożliwiają uczniom i ich rodzicom obniżyć koszty związane z edukacją

we Włocławku Oddział w Lipnie, który na te usługi wygrał przetarg ogłoszony przez Gminę Kikół. Zakupiliśmy łącznie 245 biletów miesięcznych (w tym 52 bilety w jedną stronę). Ponadto 82 uczniów korzysta z przewozów autobusem gmin-

nym (bez konieczności posiadania biletu). Na koszt gminy odbywa się też codziennie przejazd do i ze szkoły dwóch uczniów niepełnosprawnych do Torunia, a także zwrot cztem uczniom kosztów dojazdu do

WIDZIELIŚMY

Wójt wręczył nauczycielom nagrody

Z okazji Dnia Edukacji Narodowej w Gminie Kikół w piątek, 18 października, z inicjatywy wójta Gminy Kikół, Józefa Predenkiewicza, zostało zorganizowane spotkanie nauczycieli i pracowników z placówek

szkolnych z terenu naszej gminy. Zostały wręczone Nagrody Wójta Gminy Kikół oraz padło wiele słów uznania i podziękowań za odpowiedzialną pracę nauczyciela, który kształtuje młode pokolenie.

Segregujemy i oddajemy do PSZOK-u

Mieszkańcy Gminy Kikół do wyznaczonego punktu najczęściej przynoszą tworzywa sztuczne, zużyte opony oraz sprzęt RTV i AGD

5 października rozpoczęła się zbiórka segregowanych odpadów komunalnych w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Lubinie przy istniejącej oczyszczalni ścieków.

Na specjalnie do tego celu przygotowanym placu zostały ustawione kontenery do zbiórki poszczególnych odpadów komunalnych. Najwięcej dostarczono odpadów z tworzyw sztucznych oraz zużytych opon. W dalszej kolejności mieszkańcy pozbywali się zużytego sprzętu RTV i AGD.

W Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) można bezpłatnie zostawić selektywnie zebrane odpady komunalne, w szczególności:

PAPIER I TEKSTURA: opakowania z papieru i tektury, gazety, katalogi, zeszyty bez zszywek metalowych, książki bez twardych okładek, reklamówki papierowe.

TWORZYWA SZTUCZNE, METALE: odpady z tworzyw sztucznych

PSZOK

i metali tj. puste butelki i opakowania plastikowe po: napojach, kosmetykach i środkach czystości, plastikowe nakrętki, folie i torebki z tworzyw sztucznych, opakowania stalowe i aluminiowe, opakowania typu tetrapak, miski, waniek, meble ogrodowe, duże zabawki, butelki, puszki, kartony powinny

być zgniecione, bez nakrętek, bez zawartości.

SZKŁO OPAKOWANIOWE: butelki szklane, słoiki, szklane opakowania po kosmetykach.

ODPADY BUDOWLANE ROZBIÓRKOWE: odpady z remontów budowlanych i rozbiórkowych bez papy i styropianu.

WARTO WIEDZIEĆ

► Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) to miejsce, w którym mieszkańcy gminy Kikół mogą bezpłatnie zostawić wytwarzane przez siebie, selektywnie zebrane odpady komunalne.

► PSZOK mieści się przy oczyszczalni ścieków w Lubinie: **Lubin 55, 87-620 Kikół**, czynny **w pierwszą i третią sobotę miesiąca od 10.00 do 15.00**

ODPADY ZIELONE: odpady z części roślin pochodzące z ogrodów (liście, trawa, pocięte gałęzie drzew i krzewów), części roślin (łodygi, kwiaty).

ZUŻYTE OPONY: zużyte opony z pojazdów osobowych oraz zużyte opony rowerów, wózków itp.

WIELKOGABARYTY: odpady wielkogabarytowe: szafa, stół, kanapa, wykładzina, dywan itp.

ZUŻYTY SPRZĘT ELEKTRYCZNY I ELEKTRONICZNY: zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne RTV oraz AGD.

CHEMİKALIA, tj.: opakowania zawierające resztki farb i lakierów, rozpuszczalników, środków do impregnacji drewna, olejów mineralnych i syntetycznych, benzyn oraz opakowania po aerozolach, środkach produkcji roślin.

BATERIE I AKUMULATORY

PRZETERMINOWANE LEKI

ŚWIETŁÓWKI

TEKSTYLIA I ODZIEŻ

WAŻNE:

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych **nie przyjmuje** odpadów zmieszanych i odpadów powstających w wyniku prowadzonej działalności gospodarczej oraz z nieruchomości niezamieszkałych. ■

Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kikole

Podstawowym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodziną przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne zasoby, możliwości i uprawnienia. Pracownicy są zobowiązani do współudziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, a zgłaszane potrzeby uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i możliwościom pomocy społecznej.

Obowiązujące kryterium dochodowe, warunkujące przyznanie pomocy finansowej, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej w 2013 roku wynosiło:

• dla osoby prowadzącej jednoosobowe gospodarstwo domowe - 542 zł,

• dla rodziny - 456 zł na osobę w rodzinie, przy jednoczesnym występowaniu co najmniej jednego z powodów, o którym mowa w ustawie: sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W okresie od 01.01.2013 roku do 30.09.2013 roku z pomocy społecznej skorzystało 606 rodzin, tj. 1717 osób. W tym czasie wydano 1824 decyzje administracyjne.

Rodzaje świadczeń i środki finansowe oraz liczba osób:

1. Zasiłki okresowe - ogółem z pomocy skorzystało 442 rodziny na łączną kwotę 906.521 zł.

2. Program „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” - tą formą pomocy zostało objętych 755 osób na łączną kwotę 235.822 zł, w tym na dożywianie dzieci w szkole dla 476 uczniów na kwotę 164.171 zł i dożywianie podopiecznych GOPS w Świątlicy Wiejskiej dla 92 osób na kwotę 33.556 zł.

3. Zasiłki celowe oraz usługi opiekuńcze, schronienie - ogółem skorzystały z tych form pomocy 74 osoby na łączną kwotę 72.067 zł.

4. Kierowanie i odpłatność za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej - z tej formy pomocy korzysta 10 osób - ogółem wydaliśmy kwotę w wysokości 151.597 zł.

5. Zasiłki stałe - ogółem z tej formy pomocy skorzystało 47 osób na łączną kwotę 153.656 zł.

Dodatki mieszkaniowe

Na wypłatę dodatków przeznaczono kwotę 13.053 zł, które były przyznane dla 17 rodzin.

Dodatki mieszkaniowe finansowane są w całości z budżetu gminy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kikole na organizację prac społecznie użytecznych od marca do września 2013 roku wydał ogółem 125.885,00 zł, w tym refundacja z Powiatowego Urzędu Pracy od marca do sierpnia br. wyniosła 63.261 zł, pozostała kwota, tj. 62.624,00 zł to środki własne. W ramach prac społecznie użytecznych od marca do lipca br. było zatrudnionych 79 osób, od sierpnia do grudnia br. planowane jest zatrudnienie 75 osób.

Od 1 stycznia do 30 września 2013 roku z Banku Żywności z Torunia przyjęto artykuły żywnościowe w ilości 172.338,64 kg o łącznej wartości 528.195,39 zł. Był to ryż, klopsy w sosie pomidorowym, kasza gryczana, makaron świderki, mąka, ser żółty, ser topiony, groszek z marchewką, mleko, olej, herbatniki, cukier, mielonka konserwowa, koncentrat pomidorowy i płatki kukurydziane. Z tej formy pomocy korzysta 483 rodzin - 1398 osób.

Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny są zadaniami zleconymi gminy. Na świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny w okresie od 01.01.2013 r. do 30.09.2013 r. wydano 2.594.184 zł dla 720 rodzin.

Od 1 stycznia do 30 września 2013 roku wydano 868 decyzji w sprawie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

**kierownik GOPS Kikół
Joanna Małecka**

Kolejne inwestycje w naszej gminie

Autobus został zaprezentowany mieszkańcom na skwerku w Kikole. Ksiądz Marek Mrówczyński przy akompaniamencie orkiestry dokonał poświęcenia pojazdu

► Gmina Kikół zakupiła 19-osobowy autobus z możliwością przewozu osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich. Koszt zakupu autobusu wyniósł **238 620 zł**. Na mocy podpisanej

umowy pomiędzy wójtem Gminy Kikół Józefem Predenkiewiczem a starostą lipnowskim Krzysztofem Baranowskim, nasza gmina otrzymała dofinansowanie z Państwowego Funduszu Rehabilitacji

Osób Niepełnosprawnych PFRON w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami II” w obszarze D, „Likwidacja barier transportowych poprzez zakup autobusu przystosowane-

go do przewozu osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich”, w wysokości **143 172 zł**.

Autobus został zaprezentowany mieszkańcom po zakończonych uroczystościach 15 sierpnia na

skwerku w Kikole. Ksiądz Marek Mrówczyński przy akompaniamencie orkiestry dokonał poświęcenia pojazdu, aby dobrze służył i bezpiecznie woził mieszkańców gminy.

► Przebudowa drogi gminnej nr 170103C Moszczonno - Zajeziórze. Inwestycja została dofinan-

sowana z Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy w ramach programu

wieloletniego pod nazwą „Narodowy program przebudowy dróg lokalnych. Etap II Bezpieczeń-

stwo - Dostępność Rozwój”. Kwota dofinansowania to **179 375, 60 zł**. Starosta lipnowski dofinan-

sował przedsięwzięcie kwotą **10 000 zł**. Łączny koszt inwestycji to **358 751,21 zł**.

Droga gminna Moszczonno - Zajeziórze przed wykonaniem przebudowy

A tak prezentuje się trakt po modernizacji, która kosztowała 358 751,21 zł

Przebudowano odcinek o długości 995 mb. W ramach zadania wykonano wzmocnienie konstrukcji jezdni masą asfaltową z dostoso-

waniem szerokości jezdni do 5,0 m. W celu poprawy bezpieczeństwa użytkowników ruchu wykonano zatokę autobusową, w obrę-

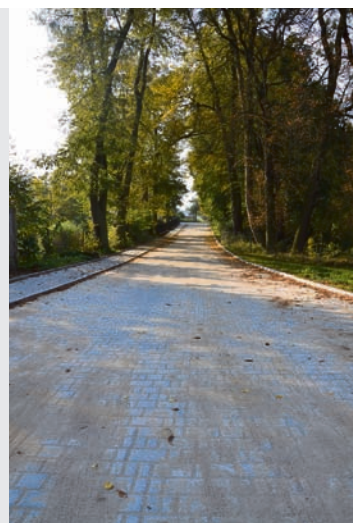
bie której wybudowano chodnik lewostronny o długości 95 mb, przejście dla pieszych oświetlone lampą solarną oraz aktywny-

mi znakami drogowymi, poręczę ochronne separujące ruch pieszy od mechanicznego oraz linie segregacyjne rozdzielające kierunki

jazdy. W miejscu niebezpiecznym na nasypie przepustu drogowego ustawiono stalowe bariery ochronne.

Nowe chodniki w Gminie Kikół - na ulicy Kasztelańskiej (zdjęcie pierwsze z lewej) oraz w miejscowość Wola

Fot. nadesłane

Fot. nadesłane

Lubin-Wola po remoncie - z nową nawierzchnią tłuczniową

► Przeprowadzono modernizację drogi dojazdowej do gruntów rolnych w technologii nawierzchni tłuczniowej o długości 1,2 km w obrębie geodezyjnym Lubin dz. nr 191, Wola dz. nr 117. Koszt: **99 974,40 zł**. W ramach zadania Gmina Kikół otrzyma dotację w wysokości 50 procent wartości zadania z Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu.

► Dostarczono gruz betonowy na drogi gminne w sołectwach: Cieluchowo, Jarczechowo, Zajeziórze w ilości 574 Mg, łączny koszt: **27 184,64 zł**.

► Dostarczono kamień łamany do naprawy dróg gminnych w sołectwach: Dąbrówka, Hornówek, Janowo, Jarczechowo, Kikół, Konotopie, Lubin, Sumin, Trutowo, Wola, Wolęcin, Walentowo

w ilości 2139 Mg, łączny koszt: **140 356,53 zł**.

► Dostarczono kamień wapienny do naprawy dróg gminnych w sołectwach: Grodzień, Kikół-Wieś, Kołat-Rybniki w ilości 514 Mg, łączny koszt: **34 040,48 zł**.

► Zakończono budowę chodnika w miejscowości Wola, prowadzącego do drogi krajowej nr 10. Jednocześnie przy tej samej drodze oczyszczony został rów przydrożny oraz ściego poboczne, umożliwiając odprowadzenie wód opadowych z jezdni.

► Wybudowano odcinek chodnika na ul. Kasztelańskiej o długości 70 mb.

► Rozpoczęto budowę chodnika na ulicy Janusza z Kikoła - odcinek długości 115 mb.

► Rozpoczęto budowę chodnika na ulicy Polnej - odcinek 50 mb.

► Utwardzono jezdnię na ulicy Kasztelańskiej na odcinku 200 m poprzez wyprofilowanie drogi warstwą z tłucznia kamiennego i wykonanie nawierzchni z użyciem grysów i emulsji asfaltowej - koszt **30 411,75 zł**.

► Zlecono i wykonano naprawę nawierzchni bitumicznych na drogach gminnych w miejscowościach: Konotopie, Jarczechowo, Hornówek, Kikół, Kikół-Wieś i Moszczonko, Lubin Sumin - ubytki naprawiono za pomocą trwałej metody z użyciem grysów asfaltowych oraz emulsji asfaltowej na gorąco. Dodatkowo zabezpieczono nawierzchnię drogi bitumicznej w miejscowości Moszczonko poprzez wykonanie utrwalenia powierzchniowego sprysku

nawierzchni mieszkanką grysów asfaltowych i emulsji asfaltowej na ciepło na odcinku 115 mb. Łączny koszt **67 894 zł**.

► Wykonano prace remontowe przy garażu w Dąbrówce, polegające na ociepleniu ścian, naprawie dachu, otynkowaniu i pomalowaniu ścian wewnętrznych.

► Zamontowano piłkochwyty na boisku w Kikole przy ulicy Kasztelańskiej oraz na boisku szkolnym w Woli.

► Wybudowano odcinek kanalizacji na ulicy Radosnej o długości ok. 280 mb.

► Zakończono prace dotyczące utwardzenia drogi gminnej - droga dojazdowa do Szkoły Podstawowej w Woli. Droga wykonana została

z kostki brukowej typu starodruk nawiązującej do charakteru zabytkowej zabudowy. Wykonano nawierzchnię o łącznej powierzchni 648 m² za kwotę **18 200,06 zł**.

► Zakończono prace remontowych dotyczące wymiany dachu budynku szkoły w Zajeziorku. Koszt całkowity wymiany dachu, renowacji więźby dachowej oraz orynnowania wyniósł **43 500 zł** w całości pokryty ze środków budżetu Gminy Kikół. Ponadto wymieniono również okna oraz drzwi zewnętrzne i wewnętrzne w budynku szkoły.

► Szkoła Podstawowa w Kikole wzbogaciła się o plac zabaw dla najmłodszych, z którego mogą korzystać wszystkie dzieci. Całkowity koszt tej inwestycji wyniósł **21 600,00 zł**. ■

► Świetlica Wiejska w Trutowie została zmodernizowana i wyposażona z „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”. Zadanie kosztowało **158 463,73 zł**, z czego 75 procent to dofinansowanie.

Fot. nadesłane

Tak prezentował się budynek świetlicy w Trutowie przed remontem

Fot. nadesłane

A to już świetlica w Trutowie z nową elewacją zewnętrzną po kompleksowej modernizacji obiektu

Uczniowie ZS w Kikole oraz Szkoły Podstawowej w Cieluchowie już od 1 września korzystają z udogodnień, jakie poczyniono w okresie wakacji.

Na mocy podpisanej umowy jeszcze na początku roku pomiędzy wójtem Gminy Kikół Józefem Predenkiewiczem a starostą Lipnowskim Krzysztofem Baranowskim, Gmina Kikół otrzymała dofinansowanie z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych PFRON w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami II” obszar B.

W ramach tego programu zakupiono już wcześniej autobus przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich.

Na zadanie „Przystosowanie i remont łazienki w budynku Zespołu Szkół w Kikole dla potrzeb osób niepełnosprawnych” przeznaczono **35 tysięcy złotych**, a kwota dofinansowania to blisko **21 tysięcy złotych**.

Z kolei „Przystosowanie budynku Zespołu Szkół w Kikole do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez budowę podjazdu” przeznaczono **32 tysiące złotych**, z czego dofinansowanie wyniosło blisko **19 tysięcy złotych**.

Zespół Szkół w Kikole zyskał podjazd, wybudowany na zewnątrz szkolnego budynku na co przeznaczono 32 tysiące złotych, dofinansowanie zaś wyniosło blisko 19 tysięcy złotych. Oficjalnego otwarcia w obecności dyrektora ZS w Kikole Małgorzaty Rzepczyńskiej, sekretarza Gminy Marii Kulig, starosty Lipnowskiego Krzysztofa Baranowskiego oraz wójta Gminy Kikół Józefa Predenkiewicza dokonała przewodnicząca Samorządu Uczniowskiego Lidia Żurańska

Natomiast wykonanie zadania „Przystosowanie budynku Szkoły Podstawowej w Cieluchowie do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez budowę podjazdu” przekroczyło **24 tysiące złotych**, z czego

przyznane z PFRON dofinansowanie wyniosło **15 tysięcy złotych**.

Uroczystego otwarcia dokonano po rozliczeniu całości inwestycji w piątek, 18 października. Na otwarciu obecny był starosta lip-

nowski Krzysztof Baranowski, wójt Gminy Kikół Józef Predenkiewicz, sekretarz gminy Maria Kulig oraz dyrektor Zespołu Szkół w Kikole Małgorzata Rzepczyńska. W imieniu zebranych symbolicznego otwarcia

poprzez przecięcie wstęgi dokonała przewodnicząca Samorządu Uczniowskiego Lidia Żurańska. Każdy z gości otrzymał fragment wstęgi na szczęście pod kolejne inwestycje. (Krzysztof Kończalski) ■

Dzięki dofinansowaniu z PFRON łazienka w Zespole Szkół w Kikole została nie tylko wyremontowana, ale także przystosowana do potrzeb niepełnosprawnych. Oficjalnego otwarcia dokonano również w obecności przedstawicieli władz samorządowych, m.in. - wójta Józefa Predenkiewicza oraz starosty Krzysztofa Baranowskiego

Fot. Krzysztof Kończalski

Fot. Krzysztof Kończalski

Budynek Szkoły Podstawowej w Cieluchowie ma już podjazd, z którego mogą korzystać osoby niepełnosprawne

Fot. Krzysztof Kończalski

Fot. Krzysztof Kończalski

W naszej gminie dzieci się nie nudzą!

”

Dzięki przychylności i wsparciu finansowemu wójta Gminy Kikół oraz zaangażowaniu dyrekcji szkół i nauczycieli przez cały lipiec odbywały się półkolonie dla zgłoszonych uczniów.

Zajęcia były prowadzone codziennie od 9.00 do 14.00. Program był bardzo różnorodny - od zabawy, rozgrywek sportowych po warsztaty tematyczne, np. kulinarne, plastyczne, językowe, teatralne. Dla każdego turnusu były przewidziane dwie wycieczki. Były to wyjazdy do: parku linowego we Włocławku, zoo w Płocku, kina i Muzeum Piernika w Toruniu, Aquaparku Olender w Wielkiej Nieszawce, miasteczka westernowego w Grudziądzu.

Zespół Szkół w Kikole w ramach jednego z turnusów półkolonii zorganizował wycieczkę do Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu. Była to niezapomniana wizyta, która pozwoliła dzieciom przenieść się do świata przodków, którego w ogóle nie znają. Z dużym zainteresowaniem oglądały wiejskie zabudowania, sprzęty, narzędzia oraz słuchały opowieści o urokach i trudach dawnego życia na wsi. Niewątpliwą atrakcją był też kontakt ze zwierzętami - przymilnym koźlęciem czy agresywnym indykiem. Uczestnicy wzięli także udział w lekcji malowania na szkle, po której mogli zabrać na pamiątkę swoje prace. Humory dopisywały, pogoda również. Półkolonie to atrakcyjna i pożyteczna forma spędzania wolnego czasu - uczniowie chętnie biorą w nich udział, a rodzice mają w domu spokój.

Podczas drugiego turnusu w półkoloniach brało udział 26 dzieci w wieku od 6-14 lat. Przez tydzień organizowano zajęcia w godzinach 9-14. Dzieci chętnie uczestniczyły w warsztatach plastycznych i sportowych. Najatrakcyjniejszą formą wypoczynku był wyjazd do Aquaparku Olender w Wielkiej Nieszawce i zoo w Płocku oraz seans w kinie „Helios” filmu w 3D „Uniwersytet Potworny” i posiłek w McDonald’s.

W Szkole Podstawowej w Ciełuchowie półkolonie odbywały się w dniach 1-5 lipca. Wzięło w nich udział 21 uczniów z klasy III-VI. Przez pięć dni uczniowie korzystali z różnych form wypoczynku. Dzieciom organizowano ogniska oraz rajdy rowerowe, odbyła się też wycieczka do skansenu w Kłóbce, gdzie uczniowie

Wszyscy uczestnicy półkolonii zgodnie stwierdzili, że są bardzo zadowoleni z zajęć, nawiązali nowe przyjaźnie, spędzili aktywnie czas, a cały tydzień obfitował w atrakcje. Wychowawcy podziękowali podopiecznym za udaną współpracę.

Ewa Żuchowska,
wychowawca na półkoloniach ZS w Kikole

wie doświadczyli podczas lekcji muzealnej, jak pracowali i żyli ich dziadkowie. Wracając ze skansenu spędzili trzy godziny we Włocławku, chodząc i bawiąc się na bulwarach

Oprócz zabaw na świeżym powietrzu, był też czas na gry planszowe, które jak się okazało wcale nie wyszły z mody

Fot. nadesłane

Wyjazd do Aquaparku Olender w Wielkiej Nieszawce był dla dzieci nie lada atrakcją i wszyscy zgodnie stwierdzili, że chętnie wybraliby się tam jeszcze raz

Fot. nadesłane

i zwiedzając zabytki miasta. Wielką atrakcją była też wycieczka na basen do Torunia. Po dwóch godzinach zabaw w wodzie koloniści zwiedzali starówkę. Taka forma wypoczynku pozwoliła poznać dzieciom różne sposoby spędzania wolnego czasu i aktywnie wypoczywać.

W wielu atrakcjach uczestniczyli również dzieci ze szkół podstawowych w Zajeźdzu i Woli - między innymi dzięki wycieczce do kina przeniosły się w świat bajek, oglądając filmy „Uniwersytet potworny 3D” i „Minionki atakują 3D”. Władze gminy ufundowały również dla dzieci soki i drożdżówki.

Inwestycje o największej stopie zwrotu i najmniejszym ryzyku to inwestycje związane z naszymi dzieć-

Wspólne gry i zabawy sprzyjały integracji uczestników półkolonii

Fot. nadesłane

mi, dlatego środki przeznaczone na ich kolonie to trafnie wydane pieniądze. ■

WARTO WIEDZIEĆ

26

dzieci wzięło udział w drugim turnusie półkolonii organizowanych przez Zespół Szkół w Kikole.

21

półkolonistów uczestniczyło w wakacyjnych zajęciach w Szkole Podstawowej w Ciełuchowie.

Dzieje Odlewni Żeliwa w Kikole - część I

HENRYK OSIŃSKI (KIKÓŁ)

Treścią artykułu są dzieje „Fabryczki” z Kikoła i losy ludzi w niej pracujących. Byli to wspaniali synowie tej ziemi, kochali ją, a wiarę cenili ponad wszystko.

Wielu z nich autor znał osobiście, ponieważ w latach sześćdziesiątych minionego stulecia miał zaszczyt wieloma z nich jeszcze wspólnie pracować. Byli oni nie tylko aktywni w pracy zawodowej, ale także na przestrzeni lat udzielali się w pierwszej kikolskiej drużynie piłkarskiej, która powstała w 1927 r. Byli również członkami Gminnej Brygady Strzelców Polskich, Straży Ogniowej i Orkiestry oraz chóru „Echo Kikoła”.

Niestety, wybuch drugiej wojny światowej zmienił ich plany i zniweczył nadzieje na przyszłość. Po klęsce wrześniowej wielu z nich dostało się do niewoli, a inni rozproszyli się po świecie, aby w różny sposób walczyć z wrogiem. Spośród tych osób obecnie żyje tylko czworo: Kazimierz Kahiżny - Gdynia, Marian Witkowski - Kikół, Eugeniusz Rudnicki - Kikół oraz Józef Olszewski - Lubicz. Obecnie mało mówi się i pisze o doświadczeniach tych ludzi oraz ich ciężkim życiu. Autor poniższego artykułu stawia sobie za cel przybliżenie historii Odlewni Żeliwa w Kikole oraz prezentację osób tam pracujących. Jest to zadanie trudne, ponieważ temat jest szeroki i bogaty. Niemniej jednak należy podjąć się próby przybliżenia tej historii, aby ocalić ją od zapomnienia. Nie jest to opracowanie naukowe, ale wspomnienie oparte na świadectwie tych, którzy historię Kikoła tworzyli, a w pamię-

Fot. ze zbiorów autora

Pracownicy kikolskiej odlewni po 1945 r. Siedzą od lewej: Stanisław Kupiński, Adam Zietniński, Eugeniusz Rudnicki, Władysław Marchlewicz, Auroni Olszewski, stoją od prawej: Wacław Olszewski, Józef Bonowicz, Zygmunt Trela, Tadeusz Szulc, Józef Trela, Bolesław Witkowski, właściciele odlewni - bracia Podolscy, Wacław Bruzdowicz, Bronisław Zdrojewski

ci których pewne szczegółowe dane z tamtego okresu zatarł już czas.

Długa historia małej „Fabryczki”

Kikół to miejscowość położona przy dawnym trakcie handlowym z Płocka do Torunia, nad pięknym Jeziołem Kikolskim. Gmina typowo rolnicza, bowiem prawie w każdej wiosce istniał dawniej majątek ziemski. Największym z nich był majątek Kikół, którego właścicielami byli Władysław Nałęcz (1872-1934) i jego żona Jadwiga ze Zboińskich (1878-1940). W majątku tym większość mieszkańców otrzymywała zatrudnienie i dach nad głową.

W tę malowniczo położoną osadę wkomponowała się „Mała Fabryczka” przy ul. Rypińskiej 5, której właścicielem był Ciarkowski. W latach

dwudziestych minionego wieku zatrudnienie znalazło w tym zakładzie pracy około 20 osób. Obok stałych pracowników zatrudniano również osoby sezonowo. Wykonywano wyroby kowalskie, ślusarskie i usługi stolarskie dla potrzeb okolicznej ludności. Warunki pracy omawianego okresu były bardzo trudne, wymagające ogromnego wysiłku fizycznego. Również pomieszczenia, w których pracowano, o czym zaświadcza żyjący do dzisiaj pracownicy, pozostawiały wiele do życzenia.

Mimo ogromnych trudności bytowych to właśnie w tym czasie rozkwitało w Kikole życie kulturalne. Dzięki fundacji Władysława Nałęcza została wybudowana remiza strażacka, w której mogła rozwijać swą działalność Straż Ogniowa, Orkiestra Dęta i Chór „Echo Kikoła”. Długoletnim naczelnikiem kikolskiej Straży Ogniowej był M. Grodzki - nauczyciel miejscowej szkoły. W 1928 r. nauczyciel Szkoły Podstawowej w Kikole, Olszewski, założył drużynę piłki nożnej. Tworzyli ją: Antoni Stołowski, Antoni Raczkowski, Czesław Kalinowski, Tadeusz Lewandowski, Józef Duszyński, Wacław Olszewski, Franciszek Romanowski i inni.

W tym czasie wiele uwagi młodzieży poświęcał również, proboszcz miejscowej parafii, ks. Adolf Kukwa - budowniczy kikolskiej świątyni, który zatrudniał także wielu bezrobotnych przy budowie kościoła. Lata trzydzieste minionego wieku to dla mieszkańców Kikoła trudny okres. W roku 1929 zmarł właściciel „Fabryczki”, Ciarkowski, a w 1933 r. zmarł miejscowy proboszcz, ks.

Adolf Kukwa, a w 1934 r. zakończył życie właściciel Kikoła, Władysław Nałęcz. W 1933 r. parafię pw. Św. Wojciecha w Kikole objął ks. Wojciech Wolski.

W 1931 r. wdowa po zmarłym właścicielu „Fabryczki” wyszła za mąż za Karola Straucha, który objął kierownictwo firmą. Nowy właściciel odważnie przystąpił do działania. W 1934 r. przekształcił małą firmę w Odlewnię Żeliwa, w której rozpoczęto produkcję manewrów, sieczkarń, blatów kuchennych i innych odlewów.

Mieszkańcy Kikoła żywili ogromne nadzieje na wzrost rynku pracy i lepsze jutro. Jednakże realia nie sprostają oczekiwaniom. Zatrudnienie wzrosło minimalnie, zarobki nie uległy zmianie, jedynie praca stała się bardziej uciążliwa. Długie godziny spędzone przy formach odlewniczych w pozycji kłęczącej, na wilgotnej ziemi, były przyczyną wielu chorób stawów pracowników odlewni. W czasie odlewania form płynnym żeliwem roztopiony metal powodował podrażnienia. Osoby o słabej kondycji musiały żegnać się z pracą poprzez powszechnie nazywany „wilczy bilet”. Pracownicy podkreślają, jak ważną odskocznią od tych smutnych realiów była wówczas przynależność do różnych organizacji, działających na terenie kikolskiej osady.

Wybuch wojny - wrzesień 1939 r.

W drugiej połowie sierpnia 1939 r. w odlewni praca stała się monotonna, pracownicy zaczęli czuć się niepewnie. Bardzo często nieznani dotąd nikomu ludzie zaglądali wszędzie, przyjeżdżali i kontrolowali przebieg pracy. Prowadzili przy tym bardzo długie rozmowy z właścicielem odlewni. Wszystko to powodowało podejrzliwość, niepewność i nieufność mieszkańców. W okresie tym wzrastała aktywność Gminnej Brygady Strzelców Polskich, członków Straży Ogniowej.

Dzień 1 września 1939 r. spowodował totalny chaos. Gońcy rozpoczęli wręczanie kart powołania do woj-

ska, wielu młodych porzucało pracę i chcieli walczyć w obronie Ojczyzny. W domach pozostały wyłkniotne i zagubione żony z dziećmi. Odlewnia zaczęła tchnąć pustką. Jeden z żyjących świadków tamtego okresu, Eugeniusz Rudnicki, w rozmowie z autorem, ze łzami w oczach wspomina: „Oni poszli, a ja zostałem, bo byłem smarkaty. Było przykro i ciężko”. Opowiada, iż już pierwszego dnia wojny okupant traktował Polaków przedmiotowo, bez szacunku. Pomimo strachu i wielkiego ryzyka pozostali pracownicy rozpoczęli prowadzenie akcji sabotażowych, polegających na niszczeniu form odlewniczych i narzędzi, aby nie produkować dla okupanta oraz ostrzegali ludność przed kolaborantami. Na dachu jednego z miejscowych budynków ukryto miedziane hełmy strażackie, sztandar i dokumenty miejscowej jednostki pożarniczej, które dzięki temu przetrwały wojnę.

Swoją działalność musiała zawiesić miejscowa orkiestra. Wielu pracowników dostało się do niewoli, wielu walczyło w szeregach Armii Krajowej (np. Czesław Kalinowski, Franciszek Romanowski, Czesław Romanowski). Z Armią gen. Andersa pod Monte Cassino walczył Henryk Nejman, natomiast późniejszy kierownik zakładu, Henryk Lewandowski, był pilotem RAF-u. Do niewoli niemieckiej dostali się, m.in.: Wacław Olszewski, Antoni Stołowski, Ignacy Kopczyński, Marian Witkowski, bracia Zygmunt i Józef Trela, Tadeusz Szulc. Tadeusz Łukaszewski, Jan Nowakowski. W tym miejscu należy zaznaczyć, iż pomimo możliwości ucieczki na Zachód osoby te po zakończeniu wojny powróciły do Kikoła. ■

Fot. ze zbiorów autora

Pierwsza drużyna piłki nożnej w Kikole, rok 1928

Fot. ze zbiorów autora

Praca w odlewni

WIDZIELIŚMY

Dożynki gminne Trutowo 2013

Dożynki - dzięki współpracy Urzędu Gminy w Kikole oraz Lokalnej Grupy Działania Gmin Dobrzyńskich Region Południe - odbyły się 31 sierpnia przy świetlicy wiejskiej w Trutowie.

Dożynki gminno-parafialne rozpoczęły się mszą świętą na ołtarzu polowym, koncelebrowaną przez ojca Aleksandra Pikora przeora klasztoru w Trutowie i proboszcza parafii w Kikole księdza Marka Mrówczyńskiego.

Na zakończenie liturgii dokonano uroczystego otwarcia i poświęcenia świetlicy wiejskiej w Trutowie, która została zmodernizowana i wyposażona, by dobrze służyła mieszkańcom Trutowa. Remont świetlicy kosztował 158 tysięcy zł, z czego 75 procent kosztów pozyskano z źródeł zewnętrznych. Starości dożynek - Maria Marciniak i Paweł Zagrabski na ręce wójty Gminy Kikół Józefa Predenkiewicza przekazali bochen chleba wypieczony z tegorocznych plonów. Wójt podziękował rolnikom za ciężką pracę i zaprosił na scenę wszystkich sołtysów Gminy Kikół, którym rozdał po bochenku chleba, aby podzieliли się z mieszkańcami swoich sołectw.

Do uczestników obchodów dożynekowych swoje słowa skierowali przedstawiciele władz lokalnych, odczytano także listy napisane

z okazji Dożynek w Trutowie przez zaproszonych gości: wiceprezesa Rady Ministrów RP Janusza Piechockiego, wojewodę kujawsko-pomorskiego Ewę Mes, marszałka województwa kujawsko-pomorskiego Piotra Całbeckiego, posła na Sejm RP Zbigniewa Sosnowskiego, wiceprzewodniczącego Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego Ryszarda Bobera.

Wójt Gminy Kikół Józef Predenkiewicz zwrócił się do rolników słowami: - To Wy swoim uporem i determinacją pomnażacie dobro, dając przykład, jak można dbać o swój byt i swoją godność. Dzięki za Waszą pracę w warsztacie pod gołym niebem, bez ograniczenia godzin, bez dni wolnych i niejednokrotnie bez świąt. Dziękuję Waszym rodzinom za wsparcie, jakiego Wam udzielają w trudnych chwilach.

Starosta lipnowski Krzysztof Baranowski również podziękował gospodarzom za ich ciężką pracę i życzył godnej zapłaty za plony. Druhny z OSP Kikół i Karmelickiej Ochotniczej Straży Pożarnej w Woli otrzymały torby medyczne przekazane przez dyrektora Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Toruniu Andrzeja Owczarza oraz jego zastępcę Roberta Podyma.

Po części oficjalnej nastąpiła część artystyczna, którą rozpoczął zespół wokalny Zespołu Szkół w Kikole oraz Klub Seniora Jesienny Liść. Imprezie towarzyszyły konkursy dla dzieci i młodzieży. Do zabawy włączyli się również sołtysi i radni Gminy Kikół. Podczas dożynek rozstrzygnięto konkursy na najładniejszy wieniec dożynkowy 2013 w kategoriach: wieniec tradycyjny, nowoczesny i awangardowy. Zwycięzcom wręczono nagrody w formie czeków. Dużym zainteresowaniem cieszył się także konkurs siłaczy, w którym o Puchar Wójty Gminy Kikół oraz beczkę piwa zmierzali się najsilniejsi, spośród których zwyciężył Sebastian Zalewski.

W programie dożynkowym nie zabrakło humoru, który zagwarantował Kabaret pod Miotłą. Melodie ludowe zaprezentowali Wesołe Chłopaki z Radziejowa. Gwiazdą wieczoru był zespół disco polo Model MT, przy dźwiękach którego wszyscy doskonale się bawili. Wieczorem niebo rozświetliło się od blasku sztucznych ogni, będących niespodzianką przygotowaną przez organizatorów dla wszystkich bawiących się na dożynkach. Do późnego wieczora bawiono się razem z zespołem Unison.

WIDZIELIŚMY

Puszczali latawce

Na lotnisku w Kruszynie 5 października kolejny raz odbyły się Regionalne Otwarte Mistrzostwa Latawcowe Aeroklubu Włocławskiego.

Drużyna z PG w Kikole, w składzie: Ola Kielkowska, Mikołaj

Żuchowski, Patryk Markowski, Łukasz Łęczkiewicz, Angelika Grabowska, Sara Kowalska, Kuba Kozakiewicz, Magda Fabiszewska, Natalia Insadowska, Kuba Gutowski zajęła II miejsce drużynowo i zdobyła srebrny medal zawodów. Łukasz Łęcz-

kiewicz zajął IV miejsce w klasyfikacji indywidualnej, tracąc pół punktu do trzeciego zawodnika. Jest to duży sukces dla drużyny, ponieważ większość zawodników startowała w zawodach modelarskich pierwszy raz.

Zdaniem skarbnika gminy, dzięki konsolidacji można więcej

Planujemy wziąć kredyt konsolidacyjny w wysokości 2 721 814 zł na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów długoterminowych. Stosowną uchwałę radni podjęli już 30 września br. Zamiast trzech kredytów będziemy spłacać jeden, ale za to w korzystniejszych terminach i przy mniejszym oprocentowaniu. Kredyty ujęte do konsolidacji zaciągnięte były przez naszych poprzedników: w 2009 roku - kwota pozostała do spłaty 1 000 000 zł, w 2010 roku - kwota 1 220 814 zł oraz w 2012 roku kwota pozostająca do spłaty 501 000 zł.

Kredyt konsolidacyjny poprawi nasze wskaźniki dzięki zmianie terminów spłat. Warto uświadomić sobie, że zmiana ustawy o finansach publicznych zobowiąza-

ła samorządy do rygorystycznej polityki finansowej. Dla każdej jednostki samorządu terytorialnego ustalany jest indywidualny wskaźnik, który jest średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji jej dochodów bieżących, powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące. Brzmi to groźnie, ale w ten sposób ustalana jest zdolność kredytowa. Najważniejsze jest tu wykonanie dochodów majątkowych pochodzących głównie ze sprzedaży oraz nadwyżka operacyjna, która jest różnicą między bieżącymi dochodami a wydatkami.

Dodatkową zaletą tego posunięcia jest korzystniejsze oprocentowanie, gdyż obecnie mamy

do czynienia z zupełnie inną sytuacją na rynku kredytowym. W latach 2009-2010 oprocentowanie kredytów wahało się w granicach 6-5 procent. Dzisiaj możemy uzyskać oprocentowanie w granicach 3,7 procent, czyli około dwóch punktów procentowych mniej, w związku z czym, wygospodarujemy oszczędności na obsłudze finansowej kredytów. Dzięki temu w roku 2014 zaoszczędzimy ok. 50 tysięcy złotych, co przy zakładanym oprocentowaniu przez okres kredytowania wyniesie 600 000 zł. Uważam, że warto było zdecydować się na kredyt konsolidacyjny.

Wioletta Frej,
skarbnik Gminy Kikół

Zamiast trzech kredytów będziemy spłacać jeden, ale za to z mniejszym oprocentowaniem, dzięki czemu w roku 2014 zaoszczędzimy blisko 50 tysięcy złotych

Zostali wiceliderami grupy

Dream Team podczas ogólnopolskiego turnieju rozgrywał mecze z drużynami z trzech województw

Fot. nadesłane

Dream Team reprezentował nasze województwo i gminę w finale Orlik Polska 2013

Fot. nadesłane

Drużynie z Kikoła niewiele zabrakło do ścisłego finału, w swojej grupie byli drudzy

W Kutnie (województwo łódzkie) pod koniec września rozegrano III edycję finału „Orlik Polska” w kategorii Mężczyzn +16.

Jednodniowy turniej odbył się 22 września, mecze były rozgrywane równocześnie na czterech Orlikach. Gospodarzem ogólnopolskich finałów było miasto Kutno.

Z czterech grup podzielonych na cztery drużyny wyło-

niono Mistrza Orlik Polska, którym został Oldboy's Olsztyn z województwa warmińsko-mazurskiego. Zwycięscy w meczu finałowym pokonali drużynę z Żąbek Alcybiades (województwo mazowieckie).

Trzecia lokata przypadła ekipie HBR Augustów (województwo podlaskie).

Województwo kujawsko-pomorskie oraz naszą gminę reprezentowała drużyna Dream

Team Kikół. Po zaciętej walce nasi piłkarze zajęli drugie miejsce w grupie C, zmagając się z drużynami z województw: małopolskiego, mazowieckiego oraz pomorskiego. Pierwszy mecz grupy wygrał 4:1 (1:0) Alcybiades Żąbki (woj. mazowieckie) z Kartex Płóczno (woj. pomorskie). Następnie Dream Team Kikół (woj. kujawsko-pomorskie) pokonał KDRK Spytkowice (woj. małopolskie) 3:2 (2:0). Niestety, reprezentanci naszej gminy przegrali z Alcybiades Żąbki 1:2 (1:2).

Natomiast Kartex Płóczno w starciu z KDRK Spytkowice wygrał 4:0 (1:0). W kolejnym meczu niepokonany dotąd w grupie Alcybiades Żąbki zremisował z KDRK Spytkowice 2:2 (1:0). Z kolei Dream Team Kikół wygrał z Kartex Płóczno 3:2 (1:0).

Klasyfikacja końcowa w grupie C:

1. Alcybiades (mazowieckie)	7 pkt	8:4
2. Dream Team (kujawsko-pomorskie)	6 pkt	7:6
3. Kartex Płóczno (pomorskie)	3 pkt	7:7
4. KDRK Spytkowice (małopolskie)	1 pkt	4:9

WIDZIELIŚMY

Zawodniczki z naszej gminy trzecie w kraju

W niedzielę, 6 października, w Siemiatyczach (województwo podlaskie) odbył się Finał Ogólnopolski w kategorii Kobiet +16. Województwo kujawsko-pomorskie oraz Gminę Kikół reprezentowała drużyna Zimna Czysta Kikół, która w zawodach zajęła 3. miejsce. Jednodniowy turniej, rozegrany na dwóch Orlikach, był debiutem rozgrywek piłki nożnej szóstek kobiet. Naszym zawodniczkom gratulujemy i życzymy dalszych sportowych sukcesów.

W SKRÓCIE

Zakup nowości wydawniczych do bibliotek

BIBLIOTEKA NARODOWA

Gminna Biblioteka Publiczna w Kikole otrzymała w bieżącym roku, w ramach Programu Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek”, dotację w wysokości 4755 zł na zakup publikacji. Celem programu jest wzbogacenie i odnowienie księgozbiorów polskich bibliotek publicznych, w tym nowości dla dzieci i młodzieży. Dzięki pozyskaniom środków księgozbiór biblioteki powiększył się o 260 pozycji - nowości z półek księgarskich i list bestsellerów, zarówno literatury pięknej, jak i popularnonaukowej. Zgodnie z regulaminem programu 1/3 dotacji została przeznaczona na zakup literatury dla dzieci i młodzieży.

Obchodzili Dzień Drzewa

W Szkole Podstawowej w Cieluchowie 10 października tegoroczny Dzień Drzewa zorganizowali Dariusz Kamiński i Bożena Kamińska. Podczas apelu uczniowie przedstawili historię tego święta (wymyślił je Amerykanin Juliusz Morton w 1872 roku) oraz wiersze poświęcone drzewom. Wykonali także prace plastyczne oraz przygotowali wystawę książek przyrodniczych. Na zakończenie brać uczniowska posadziła drzewo. Dzień Drzewa uczniowie SP w Cieluchowie świętowali po raz drugi.

O NAS

Redakcja: „Panorama Kikoła”
- Kwartalnik Gminy Kikół
Siedziba redakcji: Urząd Gminy Kikół
Plac Kościuszki 7, 87-620 Kikół
telefon: +48 54 289 46 70,
fax: +48 54 289 46 70

Przygotowanie i druk:
Express Media
ul. Warszawska 13, 85-058 Bydgoszcz
tel. 52 32 60 730, www.expressmedia.pl

Druk: Drukarnia Express Media
Bydgoszcz, ul. Grunwaldzka 229,
tel. 52 58 12 310.

Express Media
Sp. z o.o.

Emigranckie losy - część czwarta

OPRACOWAŁ KRZYSZTOF KUCZKOWSKI

Na przełomie XIX i XX wieku tysiące Polaków podejmowały decyzje o opuszczeniu rodzinnego kraju w poszukiwaniu lepszego losu. Znakomita większość jako kraj docelowy wybierała Stany Zjednoczone.

Wśród emigrantów dominowały osoby pochodzenia chłopskiego, wywodzące się najczęściej z terenów nadgranicznych, do których należał też obszar obecnego powiatu lipnowskiego. Szczęście za oceanem poszukiwały dzieci ubogich chłopów, nie mogące liczyć na przejęcie ziemi po rodzicach. Bywało też, że za wielką wodę wyjeżdżali chłopcy zamierzający zarobić na zwyczajową, tzw. spłatę rodzeństwa, które opuściło dom rodzinny bez możliwości udziału w schedzie. Nieliczni kilkakrotnie wyprawiali się do USA, a potem wracali do kraju.

Dzisiaj prezentujemy zapiski wyjęte z niemieckich rejestrów portowych dotyczące kolejnej grupy uchodźców pochodzących z Kikoła i okolic. Wiele nazwisk i imion uległo, niestety, zniekształceniu. Każdy wpis zawiera informacje objaśnione na początku listy.

171. Klein Paula; data odpływu - 18.12.1906 rok; urodzona ok. 1888 roku; port docelowy - Nowy Jork; miejsce zamieszkania - Kikół; statek - Batavia.
172. Kolkowska Franziska; 13.09.1906; 1871; Nowy Jork; Kikół; Amerika
173. Kolkowska Helena; 13.09.1906; 1904; Nowy Jork; Kikół; Amerika
174. Kolkowska Kasimir; 13.09.1906; 1903; Nowy Jork; Kikół; Amerika
175. Komorowski Boleslav; 12.03.1899; 1877; Nowy Jork; Kikół; Pretoria
176. Komorowski Marianne; 12.03.1899; 1878; Nowy Jork; Kikół; Pretoria
177. Komorowski Wladislaw; 12.03.1899; 1898; Nowy Jork; Kikół; Pretoria
178. Konkowski Stanislaus; 28.04.1895; 1873; Nowy Jork; Sumin; Palatia
179. Kopczenski Josef; 8.03.1896; 1874; Nowy Jork; Kikół; Moravia
180. Kopczinski Franziska; 14.05.1903; 1885; Nowy Jork; Kikół; Blücher
181. Kopczinski Josef; 14.05.1903; 1879; Nowy Jork; Kikół; Blücher
182. Kopczinski Wicenti; 8.05.1891; 1849; Nowy Jork; Fürst Bismarck
183. Kopp Christian; 11.03.1905; 1887; Nowy Jork; Kikół; Pretoria
184. Koschik Jankew; 25.01.1891; 1872; Nowy Jork; Kikół; Russia

Fot. Thinkstock

185. Koschnik Meyer; 25.01.1891; 1853; Nowy Jork; Kikół; Russia
186. Koslawski Teofil; 13.08.1899; 1881; Nowy Jork; Kikół; Pennsylvania
187. Koslowski Eduard; 25.03.1905; 1889; Nowy Jork; Kikół; Blücher
188. Kossakowski Simon; 13.08.1899; 1882; Nowy Jork; Kikół; Pennsylvania
189. Kostrzewski Bartolomäus; 10.11.1901; 1859; Nowy Jork; Kikół; Graf Waldersee
190. Kowalkowski Anton; 19.06.1902; 1882; Nowy Jork; Kikół; Columbia
191. Kowalkowski Ceslawa; 19.06.1902; 1895; Nowy Jork; Kikół; Columbia
192. Kowalkowski Anton; 19.06.1902; 1891; Nowy Jork; Kikół; Columbia
193. Kowalska Helene; 27.10.1901; 1895; Nowy Jork; Kikół; Phoenicia
194. Kowalska Stefanie; 27.10.1901; 1893; Nowy Jork; Kikół; Phoenicia
195. Kowalska Victoria; 27.10.1901; 1867; Nowy Jork; Kikół; Phoenicia
196. Kowalska Wladislawa; 27.10.1901; 1890; Nowy Jork; Kikół; Phoenicia
197. Kowalski Stanislaw; 26.03.1899; 1879; Nowy Jork; Kikół; Phoenicia
198. Kowalski Wladislaw; 10.05.1891; 1872; Nowy Jork; Kikół; Rhaetia
199. Kowalsky Jos.; 16.05.1900; 1889; Nowy Jork; Kikół; Belgravia
200. Kowalsky Jos.; 16.05.1900; 1865; Nowy Jork; Kikół; Belgravia
201. Kozlowski Franz; 13.03.1906; 1884; Nowy Jork; Kikół; Albano
202. Krampitz August; 7.04.1906; 1889; Nowy Jork; Kikół; Batavia

203. Krampitz Ottilie; 24.03.1903; 1885; Nowy Jork; Kikół; Bulgaria
204. Kratzke Anna; 1.06.1905; 1888; Nowy Jork; Kikół; Moltke
205. Kreszynska Wilhe; 24.03.1903; 1885; Nowy Jork; Kikół; Bulgaria
206. Kropatka Ignacy; 21.04.1901; 1881; Nowy Jork; Kikół; Batavia
207. Krupinski Stanislas; 31.03.1903; n1863;n Nowy Jork; Kikół; Albano
208. Krupke Wanda; 29.11.1902; 1881; Nowy Jork; Kikół; Patricia
209. Kruszanski Anton; 14.02.1903; 1867; Nowy Jork; Kikół; Pennsylvania
210. Kruszanski Julie; 14.02.1903; 1866; Nowy Jork; Kikół; Pennsylvania
211. Kruszanski Sofia; 14.02.1903; 1889; Nowy Jork; Kikół; Pennsylvania
212. Kruszanski Stanislaw; 14.02.1903; 1894; Nowy Jork; Kikół; Pennsylvania
213. Kruszewski Jan; 12.03.1899; 1874; Nowy Jork; Kikół; Pretoria
214. Kruszinsky Josef; 11.06.1903; 1864; Nowy Jork; Kikół; Blücher
215. Kucanski Michal; 25.04.1903; 1873; Nowy Jork; Kikół; Graf Waldersee
216. Kujawa Helene; 14.02.1903; 1886; Nowy Jork; Kikół; Pennsylvania
217. Kujowski Jozef; 22.04.1903; 1878; Liverpool Kikół; Oldham
218. Kuklawska Stanisla; 14.05.1903; 1885; Nowy Jork; Kikół; Blücher
219. Kuropatwa Franz; 8.03.1896; 1862; Nowy Jork; Kikół; Moravia
220. Kuropatwa Jendrzey; 8.03.1896; 1859; Nowy Jork; Kikół; Moravia
221. Kuzibrowska Julianna; 1.11.1910; 1890; Nowy Jork; Kikół; Blücher

222. Kwiatkowski Marian; 23.05.1903; 1858; Nowy Jork; Kikół; Moltke
223. Landeck Alexander; 9.01.1901; 1871; Nowy Jork; Kikół; Pennsylvania
224. Landeck Alexander; 31.05.1906; 1871; Nowy Jork; Kikół; Blücher
225. Lazinski Franz; 7.03.1903; 1878; Nowy Jork; Kikół; Pretoria
226. Lewandowski Stanislaw; 5.05.1898; 1876; Nowy Jork; Kikół; Auguste Victoria
227. Lewandowski Tadeus; 5.05.1898; 1881; Nowy Jork; Kikół; Auguste Victoria
228. Lichtarz Itzig; 27.06.1890; 1857; Hull; Kikół; Hamburg
229. Lidtke Emilie; 1.06.1905; 1887; Nowy Jork; Kikół; Moltke
230. Liedke Emil; 2.05.1912; 1891; Nowy Jork; Kikół; Amerika
231. Lietke Michal; 18.03.1905; 1861; Nowy Jork; Kikół; Graf Waldersee
232. Linke Abraham; 2.09.1909; 1899; Nowy Jork; Kikół; Deutschland
233. Linke Isaac; 2.09.1909; 1901; Nowy Jork; Kikół; Deutschland
234. Linke Pincus; 13.08.1896; 1877; Nowy Jork; Kikół; Columbia
235. Linke Regya; 2.09.1909; 1878; Nowy Jork; Kikół; Deutschland
236. Lipko Ludwig; 20.05.1911; 1893; Nowy Jork; Kikół; President Grant
237. Lorenz Andrzej; 6.05.1905; 1887; Nowy Jork; Kikół; Graf Waldersee
238. Lugewicz Stefan; 25.04.1903; 1885; Nowy Jork; Kikół; Blücher
239. Lukaschewski Franz; 8.03.1891; 1865; Nowy Jork; Kikół; Russia
240. Maciejewski Helene; 14.05.1903; 1877; Nowy Jork; Kikół; Blücher

241. Maciejewski Konstanty; 14.05.1903; 1875; Nowy Jork; Kikół; Blücher
242. Maciejewski Leon; 14.05.1903; 1902; Nowy Jork; Kikół; Blücher
243. Mackiewicz Alexander; 3.05.1890; 1856; Nowy Jork; Kikół; Italia
244. Maczkiewicz Jan; 22.04.1905; 1888; Nowy Jork; Kikół; Pretoria
245. Maczkiewicz Wacław; 14.04.1904; 1878; Nowy Jork; Kikół; Blücher
246. Madzikowski Stanislaw; 18.04.1903; 1886; Nowy Jork; Kikół; Pretoria
247. Majewski Leon; 8.03.1896; 1874; Nowy Jork; Kikół; Moravia
248. Malanowski Jan; 8.03.1896; 1872; Nowy Jork; Kikół; Moravia
249. Malke Ferdinand; 18.04.1903; 1867; Nowy Jork; Kikół; Pretoria
250. Maltzahn Ferdinand; 29.03.1896; 1877; Nowy Jork; Kikół; Phoenicia
251. Malzahn Ferdinand; 23.05.1903; 1877; Nowy Jork; Kikół; Moltke
252. Marcinkowska Jadwiga; 9.04.1904; 1886; Nowy Jork; Kikół; Graf Waldersee
253. Marks Emma; 24.05.1906; 1890; Nowy Jork; Kikół; Amerika
254. Marks Gottfried; 1.04.1897; 1860; Nowy Jork; Kikół; Bohemia
255. Marks Ida; 1.04.1897; 1864; Nowy Jork; Kikół; Bohemia
256. Marks Ida; 24.05.1906; 1867; Nowy Jork; Kikół; Amerika
257. Mazenski Jan; 4.03.1894; 1878; Nowy Jork; Kikół; Rhaetia
258. Metling Pauline; 17.03.1904; 1888; Nowy Jork; Kikół; Moltke
259. Mikolaicik Antony; 20.05.1905; 1872; Nowy Jork; Kikół; Pennsylvania
260. Mischka Schlome; 25.11.1895; 1857; Nowy Jork; Kikół; Palatia
261. Mischke Hersch; 28.11.1903; 1881; Nowy Jork; Kikół; Graf Waldersee
262. Mokau Lukas; 15.05.1895; 1857; Nowy Jork; Kikół; Taormina
263. Molzau Samuel; 4.11.1905; 1888; Nowy Jork; Kikół; Batavia
264. Molzow Lebrecht; 22.03.1891; 1866; Nowy Jork; Kikół; Dania
265. Mrozowski Boleslava; 7.07.1910; 1906; Nowy Jork; Kikół; Cleveland
266. Mrozowski Ceslaw; 14.02.1903; 1875; Nowy Jork; Kikół; Pennsylvania
267. Mrozowski Czeslaw; 7.07.1910; 1876; Nowy Jork; Kikół; Cleveland
268. Mrozowski Kazimierz; 7.07.1910; 1905 Nowy Jork; Kikół; Cleveland
269. Mrozowski Lucyna; 7.07.1910; 1909; Nowy Jork; Kikół; Cleveland
270. Mrozowski Marie; 14.02.1903; 1881; Nowy Jork; Kikół; Pennsylvania
271. Mrozowski Maryanne; 7.07.1910; 1881; Nowy Jork; Kikół; Cleveland ■